

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI

T.C.
BAYBURT VALİLİĞİ
İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ

**Büyükbaş Hayvancılıkta
Küçük Aile
İşletmelerinin
Geliştirilmesi
Projesi**

**BAYBURT
2017**

BAYBURT

2018

1. PROJE ÖZETİ

Projenin Adı: Büyükbaş Hayvancıkta Küçük Aile İşletmelerinin Geliştirilmesi Projesi

Proje Uygulama Süresi: 7 Yıl (Projenin öngörülen süresi 7 yıl olup, (2+5) 7. Yıldan sonra en az 3 Yıl Bayburt DSYB kontrolünde devam ettirilecektir.)

Proje Bütçesi:

Çiftçi Katkısı	: 10.000.000,00 TL
Bakanlık Katkısı	: 3.750.000,00 TL
TOPLAM	: 13.750.000,00 TL

Proje Sorumluları: Bayburt İl Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü,
Bayburt İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği,

Uygulama Alanı: Bayburt Merkez ve İlçelere bağlı köyler (169 Köy)

Bayburt'ta temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Tüm Köylerde İlçeler ve İl Merkezinin kenar mahallelerinde hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Bayburt; ülke yüzölçümünün % 0,48 ini oluşturmasına rağmen, mera varlığının bakımından 210 bin hektar çayır mera alanına sahip olup, ülkemiz çayır meralarının % 1,44'ünü oluşturmaktadır.

Bayburt İli Arazi Dağılımı

Cinsi ve Kullanım Şekli	Bayburt		Türkiye		Bayburt / Türkiye Oranı %
	Miktarı	%	Miktarı	%	
Tarım Arazisi	108.286	30	23.762.000	31	0,46
Çayır-Mera	209.820	57	14.617.000	19	1,44
Orman-Funda-Çalılık	14.750	4	22.343.000	29	0,07
İşlenmeyen / Diğer	35.995	9	15.972.000	21	0,23
Toplam	368.851	100	76.694.000	100	0,48

Bunun yanında doğu Karadeniz bölgesinin en büyük makineli tarıma uygun işlenebilir tarım arazilerine sahip olması, Bayburt'u bölgenin kaba yem üretim merkezi ve hayvancılık merkezi haline getirmiştir.

Bu özellikleri ile hayvancılıkta önemli bir potansiyeline sahip olan Bayburt, Yaklaşık 96 bin büyükbaş hayvan varlığı ve % 99,8 ortalamasındaki kültür ve kültür melezi ırk oranı ile hayvancılıktaki gelişim sürecini sürdürmektedir.

	2011	2016	Artış %
Büyükbaş Hayvan Sayısı (adet)	64.850	96.650	55 %
Küçükbaş Hayvan Sayısı (adet)	31.529	62.346	98 %

Ekili Alan Miktarı (Hektar)	61.023	85.284	40 %
-----------------------------	--------	--------	------

Diğer yandan ilimizde bu potansiyele rağmen finansal yetersizlikler nedeni ile birçok küçük aile işletmesi kendi kabuğunu kıramamaktadır. 0-10 baş arası hayvan varlığı ile daha çok kendi ihtiyaçlarını karşılayan kısmen de süt ürünleri satışı ile ayakta duran geçimlik işletmeler bulunmaktadır. Ekonomik kısıtlar nedeni ile temel faaliyetleri hayvancılık olmasına rağmen bu işletmeler;

- İşletme verimliliğini optimum seviyeye ulaştıracak kapasiteye ulaşamamaktadır.
 - Hayvan kalitesi yetersiz kalmakta ve üretim verimliliği düşmektedir.
 - Pazarlama konusunda sıkıntılar yaşamaktadırlar.
 - Üretim kayıpları fazla olmaktadır.
- Bu proje ile ilimizde temel faaliyeti hayvancılık olan küçük ölçekli ve ekonomik kısıtları bulunan işletmelerin kapasite ve ırk verimliliği yönünden geliştirilmesi amaçlanmıştır.
- Toplam 100 aileye(işletmeye) 5'er adet damızlık hayvan ile başlayacak proje, 2. Yıdan itibaren her işletmeden 5 yıl boyunca alınacak 1'er adet hayvanın(8-12 aylık dişi hayvan) projeye dâhil olacak olan yeni işletmelere 5'er adet verilmesi ile devam edecektir.
- 7 yıl boyunca İl Müdürlüğümüz ve Bayburt İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği kontrolünde yürütülecek olan proje aynı usul ve esaslar çerçevesinde Bayburt İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine devredilerek devam(en az 3 Yıl) ettirilecektir.
- Proje sonunda son hayvan dağıtımı yapılan işletmelerden alınan hayvanlar komisyonun belirleyeceği bedel üzerinden satılarak, İl Özel İdaresi Bütçesine (tarımsal faaliyetlerde kullanılmak üzere) aktarılacaktır.

2. PROJENİN AMAÇLARI:

İlimizdeki hayvancılık işletmelerinin, mevcut kapasitelerinin artırılması yoluyla, yapmış oldukları hayvancılık faaliyetini karlı ve sürdürülebilir hale dönüştürmek, işletmeleri optimum büyüklüğe ulaştırarak iç piyasaya damızlık temini sağlayacak seviyeye getirmektir. Bu sayede üyelerin kaliteli damızlık ihtiyacının karşılanması, üreticilerin bir döngü içerisinde bir birlerine canlı hayvan materyali temini sağlamaları amaçlanmaktadır.

3. PROJENİN HEDEF GRUPLARI

100 işletme ile başlayacak olan projemizin hedef kitleleri;

- İlimizde temel faaliyeti hayvancılık olan küçük ölçekli işletmeler,
- Hayvancılık için işletme altyapısı uygun ve yetiştiricilik tecrübesine sahip, hayvanı olmayan işletmelerdir.

4. PROJENİN NİHAİ YARARLANICILARI

- İlimizde hayvancılıkla uğraşan küçük aile işletmeleri,
- İlimizde bulunan süt işleme tesisleri,
- Bölgedeki yem fabrikaları,
- Et kombinaları, kasaplar, Nakliyeciler,
- Tüketiciler.

5. GEREKÇELENİRME

Ülkemizde et fiyatlarının yüksek olması ve hayvancılık sektöründeki sorunlar her zaman gündemi meşgul etmiştir. Üretim, tüketimi karşılayamadığı için sık sık ithalat seçeneğine başvurulmaktadır. Bunda ülkemizdeki damızlık etçi hayvanların azlığı, var olanların ise genetik kabiliyetlerinin düşüklüğü ana faktördür. Günlük Canlı Ağırlık Artışı (GCAA) oldukça düşük olduğundan, besi süreleri çok uzamakta, haliyle de maliyetler artmaktadır. Esasında üretici, bu durumun farkındadır. Ama iyi kalite damızlıkların fiyatının yüksekliği ve Ülke içerisinden temin şansının olmaması, sorunu çözümsüz bırakmaktadır. Üreticinin yüksek bedel ödemediği temin edeceği kaliteli damızlıklar, et üretimini artıracak, besi süresini kısaltacak, maliyetleri azaltacak ve sonuçta hem üretici hem de tüketicinin karı artacaktır.

Türkiye’de sığır ırklarının ıslahına yönelik gerçekleştirilen çalışmalar Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri (DSYB) tarafından yürütülmektedir. İlimizde DSYB’ ne ilave olarak, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl/İlçe Müdürlükleri tarafından da başta bilinçlendirme, aşılama, kayıt altına alma ve suni tohumlama olmak üzere yoğun bir ıslah faaliyeti yürütülmüştür, halen de yürütülmektedir. Bunun sonucu olarak, Bayburt Ülkemizin en düşük yerli sığır sayısına sahip il konumuna yükselmiştir. Bu geçen süre içerisinde, ıslah, sadece hayvan genetik kabiliyeti ile sınırlı kalmamış, yeni modern ahır yapımları ve mevcutların tadilatı ile devam etmiştir.

Uygulanan projeler, gelecekteki projeksiyonlar, Bayburt İlinin yüksek mera varlığının (209.820 ha) etkin kullanımı, işletmelerin küçük ölçekten, orta ölçeğe kaydırılması yönündedir. Hali hazırda küçük işletmelerin sayısı oldukça azalmıştır. Değişim halen devam etmektedir. Bu ilimizin bitkisel üretimde yaşadığı kısıtın, aşılmasına da imkan sağlamaktadır. Üretim ana hatları ile hayvan besleme üzerine yoğunlaşmakta, yem bitkileri üretimi ön plana çıkmaktadır. Üretilen dane hububatlar da, işlemden geçirilerek hayvan yemi olarak değerlendirilmektedir. Bitkisel üretimde satış temelli üretim, verim ve kalite özellikleri nedeniyle ekonomik değildir.

Dünyada en uyanık sektör tarımdır. En uyanık işletmecilerde tarımsal işletmelerdir. Ancak gerek Ülkemiz gerekse İlimizdeki yapısal sorunlar, bu pratik zekânın fırsata dönüşmesini engellemektedir. Çiftçi para kazanacağı faaliyete derhal yönelir. Konu hayvancılık ise Canlı Hayvan Materyali haricindeki değişimleri derhal yerine getirir. Canlı hayvan materyalinde ise değişime gidememesi, hem yüksek fiyatlardan, hem de temindeki imkânsızlıktan kaynaklanmaktadır. Bunlar çözülsün bile canlı hayvan materyali için ödenen para, üretime gider olarak yazılmaktadır. Öyle bir çözüm bulunmalıdır ki; hem bu hayvan temini sağlansın, hem de üreticiye yeni hayvan fiyatı

yansımaları. Sonuçta üretici üretim maliyetlerini azaltıp, tüketiciye daha ucuz fiyattan hayvansal ürün sunabilecektir. Bu proje yaygınlaştırılabilirse, Ülkemizdeki damızlık temini ve et açığının kapanmasına kesin çözüm sunacaktır. Zira bu proje ile öncelikli olarak İlimiz, sonrasında Ülkemizdeki tüm damızlık temini, iç piyasada üreticiden tüketiciye sağlanacaktır. Uzun vade de bu üretim sistemi ithalatı kesin olarak önleyecek, anaç damızlık kalite ve sayısını doğrudan artıracaktır.

İlimizdeki işletmelerin diğer bir sorunu da sütün pazarlanmasında yaşanan sorunlardır. Buna süt verim miktarlarının azlığı neden olmaktadır. Süt işleme tesisleri İlimizde bu arz yetersizliği nedeniyle kurulamamıştır. Üretilen süt bu haliyle çevre illerdeki süt fabrikalarına satılmakta, oluşan nakliye maliyeti üreticiye yansımaktadır. Bu proje ile anaç damızlıklardan elde edilen süt, piyasaya arz arttığından, pazarlamayı kolaylaştıracak, üreticinin elde ettiği gelir artacaktır. Uzun vadede piyasadaki yeterli süt üretimini gören firmaların, İlimizdeki teşviklerin de etkisiyle yatırımlarını yapmaları mümkün olacaktır.

Yapılacak olan proje ile yukarıda bahsedilen faydalara ilave olarak, DSYB'nin etkinliği, üreticiyle buluşması, hizmet kalitesinin artması da temin edilecektir.

Proje kapsamında temin kolaylığı, kombine yönlü olması, pazar değerinin yüksekliği ve yetiştirici tarafından iyi tanınması nedeniyle simental sığır ırkı tercih edilecektir.

6. PROJENİN UYGULAMA YERİ

Proje Bayburt İlinde faaliyet gösteren Bayburt İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üyesi ve yeni üye olacak üreticileri kapsamaktadır. Bayburt Merkez İlçe, Aydıntepe ve Demirözü İlçeleri proje kapsamında değerlendirilecektir.

Proje hedef kitlesi İlimizde temel faaliyeti hayvancılık olan ve küçük ölçekli işletmeler ve hayvancılık için işletme altyapısı uygun, yetiştiricilik tecrübesine sahip, hayvanı olmayan işletmeler olarak belirlenmiştir.

Bu hedef grup içerisinde projeden yararlanacak olan işletmeler, hayvan refahına göre dizayn edilmiş, modernizasyona gitmiş olanlar arasından seçilecektir. Hayvan refahına önem vermeyen, karanlık, havalandırması yetersiz, eski tip ahırlar proje kapsamında değerlendirmeye alınmayacaktır.

7. PROJENİN SÜRESİ

Projenin süresi toplam 10 yıldır. 1-7 yıllar arasında proje İl Müdürlüğümüz ve DSYB ortaklığında kurulan komisyon tarafından yürütülecek olup, 7. Yılda sonra DSYB birliğince en az 3 yıl devam ettirilecektir. İşletme bazında proje süresi ise 7 yıldır.

Projeden faydalanıcı olan yetiştirici, proje kapsamında almış olduğu 5 baş damızlık hayvan karşılığında 2. Yılda itibaren her yıl 1 adet olmak üzere 5 yılda toplam 5 adet dişi hayvan(8-12 aylık) geriye iade edecektir. Her işletme hayvan teslim aldığı tarihten itibaren 7. yılın sonunda teslim alınan 5 düveyi geriye iade etmiş olacaktır.

İade alınan projeye yeni başvuracak diğer işletmelere verilecek ve sistem bu şekilde işletilecektir. Doğan buzağuların çoğunun erkek, dişilerinde damızlığa uygun bulunmaması nedeniyle iadelerin gerçekleşmemesi durumunda proje uygulama süresi komisyonun alacağı karar ile artırılabilir. Doğan buzağuların dişi ve damızlık değerlerinin yüksek olduğu, işletme

sahibinin de uygun görmesi durumunda 5 adet hayvan iadesi daha kısa sürede yapıлып, proje süresi dolmadan işletme bazında sonlandırılabilir.

Geriye alınacak olan hayvanlar damızlık değeri olanlardan seçilecek olup, bunları İl Müdürlüğümüz ve DSYB ortaklığında kurulan komisyon belirleyecektir. Proje 7. Yılda sonra İl Müdürlüğümüzün kontrolünde Bayburt İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğince devam ettirilecektir.

8. PROJENİN UYGULANMA ŞEKLİ

Proje, esas itibarıyla İl Müdürlüğü, DSYB ve yetiştirici arasındaki intibakı, uyumu, organizasyonu, paylaşımı, gelişim ve değişimi temel alan, hizmet amaçlı ve devamlılığı şart koşan bir yapı üzerine inşa edilmiştir. Proje, bir defa temini yapılmış 500 baş düveden elde edilecek yeni damızlıklarla, ilimizdeki hayvan gen kaynağı, sayı ve vasfının artırılmasını hedeflemektedir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız tarafından sağlanacak olan finansman desteği, Bayburt İli DSYB ile sözleşme imzalayan yetiştiricilere verilecektir.

Proje il içerisinde işletmeden işletmeye genç ve kaliteli dişi damızlık teminini sağlayan bir döngüye sahiptir. Proje başlangıcında gerekli 500 baş hayvanın temini TİGEM/Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği üzerinden, il içerisinde/diğer illerden veya ithalat-ihracatçı firmalardan sağlanacaktır. Hayvan seçimi proje ekibi tarafından yapılacaktır.

Proje kapsamında temin kolaylığı, kombine yönlü olması ve yetiştirici tarafından iyi tanınması nedeniyle simental sığır ırkı tercih edilecektir.

Projede uygulama süresi içerisinde doğan erkek buzağların 6 aydan itibaren satışına izin verilecektir. Dişi buzağlar ise damızlık olarak ayrılacaktır. Eldeki toplam dişi damızlık materyalde her sene için % 90'lık yavrulama oranı öngörülmüştür. Gebe kalmayan hayvan satış yolu ile işletmeden ayrılacaktır. İşletmelerden 5 yıl boyunca seçilecek olan 8-12 aylık yaştaki dişi hayvanlar geri alınarak, projeye dahil olmak isteyen ve şartları uyan yeni işletmelere dağıtılacaktır. Dağıtım sırasında oluşacak nakliye giderleri yetiştirici ve birlik tarafından karşılanacaktır.

1.SENE	2.SENE	3.SENE	4.SENE	5.SENE	6.SENE	7.SENE
100	0	20	20	20	20	20
				4	4	4
					4	4
						~5
100	0	20	20	24	28	~33
Toplam İşletme Sayısı :				~225		

1.SENE	2.SENE	3.SENE	4.SENE	5.SENE	6.SENE	7.SENE
500	0	100	100	100	100	100
				20	20	20
					20	20
						24

500	0	100	100	120	140	164
Toplam Hayvan Sayısı :				1124		

Proje uygulama süresi dolmadan ayrılmak isteyen üreticilerin, anaç ve bunlardan elde edilen tüm dişi damızlık hayvanları iadesi zorunludur. İade edemediği takdirde belirlenen rayıç üzerinden bedellerini ödemek zorundadır. Geri alınan hayvanlar ile iade bedelleri (hayvan alınmak suretiyle) projeye yeni katılan işletmelere verilecektir. Proje uygulama süresini, verdiği taahhütlere uyarak tamamlayan üreticiler projeye tekrardan aynı şartlarda başvurabilir. Bu durumda yapılan başvurularda öncelikli olarak projeye yeni başvuran ve şartları uygun olan işletmeler

Projedeki hayvanlar sigortalı olmakla beraber, hayvan sigortası kapsamında olmayan ölümler (işletmenin kasti davranışı ile meydana gelen) veya süresi dolmadan yapılan satışlarda; işletme zararı, nakdi olarak mümkünse nakdi olarak, aynı karşılama imkânı varsa aynı olarak karşılamak durumundadır. Hariçte sigorta kapsamında değerlendirilen kayıp, ölüm ve telefatlar dikkate alınmayacaktır.

Projeden yararlanacak işletmelerin Damızlık Sığır Birliğine üye olmaları zorunludur. Üye olmayanların bu proje kapsamından yararlanmaları mümkün değildir. Üye işletmeler, proje kapsamındaki tüm hayvanlarına suni tohumlama yaptırmak zorundadır. Proje ıslah amaçlı olduğundan, suni tohumlama yaptırmak ve bu işlem esnasında da ırk özelliğinin muhafazasından (proje kapsamında alınacak hayvanların simental ırkı olması hasebiyle, suni tohumlama da başka bir ırka ait tohumlar kullanılamayacaktır.) sorumludurlar.

Ayrıca projenin akamete uğramaması için doğan buzağuların, günü gününe Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine ile İl Müdürlüğümüze bildirilerek, kimliklendirme işlemlerinin yapılması zaruridir. Kasıt güdülerek, doğan buzağuların cinsiyetlerinin gizlenmesi, eksik bilgi verilmesi durumunda taahhütler yerine getirilmemiş olarak kabul edilecek olup, sözleşmeler feshedilecektir.

Projeye katılan her işletme, hayvanların yem, sağlık koruma, bakım, barınma, nakil, suni tohumlama ve hayat sigortalarını aynı katkı olarak kendileri karşılayacak olup, projeye katılım aşamasında bu hususlar karşılıklı olarak sözleşme ile taahhüt altına alınır.

Proje sonunda son hayvan dağıtımı yapılan işletmelerden alınan hayvanlar komisyonun belirleyeceği bedel üzerinden satılarak elde edilen gelir, İl Özel İdaresi bütçesine (tarımsal faaliyetlerde kullanılmak üzere) aktarılacaktır.

9. FAALİYETLER

- Proje için gerekli onayların alınması, Uygulama Komisyonunun(GTHB İl Müdürlüğü-DSYB) kurulması, personel görevlendirmelerinin yapılması,
- Proje başvuru duyurularının yapılması, başvuruların değerlendirilmesi, Sıralamanın yapılması, sözleşme ve taahhütnamelerin imzalanması,
- 1. Yıl ilimiz genelinde Bayburt DSYB tarafından belirlenmiş 100 üreticiye 5'er baş (toplam 500 baş) en az 8-12 aylık düve dağıtımı
- 3. Yılda geri alınan en az 8-12 aylık yaştaki 100 baş düvenin 20 yeni işletmeye 5'er baş olarak dağıtımı.

- 4. Yılda geri alınan en az 8-12 aylık yaştaki 100 baş düvenin 20 yeni işletmeye 5'er baş olarak dağıtımı.
- 5. Yılda geri alınan en az 8-12 aylık yaştaki 100 baş düvenin 20 yeni işletmeye 5'er baş olarak dağıtımı, 3. Yılda hayvan dağıtımı yapılan 20 işletmeden geri alınan düvelerin yeni işletmelere dağıtımı.
- 6. Yılda geri alınan en az 8-12 aylık yaştaki 100 baş düvenin 20 yeni işletmeye ve 3. – 4. Yılda hayvan dağıtımı yapılan 20 işletmeden geri alınan düvelerin yeni işletmelere 5'er baş olarak dağıtımı.
- 7. Yılda geri alınan en az 8-12 aylık yaştaki 100 baş düvenin 20 yeni işletmeye ve 3. - 4. Yılda hayvan dağıtımı yapılan 20 işletmeden ve 5. Yılda hayvan dağıtımı yapılan 4 yeni işletmeden geri alınan düvelerin yeni işletmelere 5'er baş olarak dağıtımı.
- Suni tohumlama ve aşılama faaliyetleri,
- Süt toplama faaliyetleri,
- Eğitim faaliyetleri,

10. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Proje sahibi İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüzün asli görevi, bitkisel ve hayvansal üretimde etkinliğin sağlanması, koruma ve kontrol uygulamaları, çiftçi eğitim ve yayım faaliyetleri ile tarladan sofraya gıda güvenliğinin sağlanması için hizmet etmektir. Bu bağlamda proje kapsamında yapılacak tüm faaliyetler, zaten rutin olarak yürütülmekte olan faaliyetlerdir.

İlimiz 209.820 hektarlık Mera varlığı ile mera zengini durumundadır. Temel hayvansal üretimde bu nedenle meraya dayalı olarak yapılmaktadır. Bitkisel üretimi iklim şartlarının kısıtlaması nedeniyle, hayvansal üretim ana tarımsal üretim kolunu oluşturmaktadır. Hattı zatında bu proje olmayan bir faaliyeti başlatmayı değil, zaten mevcut ve yürüyen bir faaliyetin iyileştirilmesini amaçlamaktadır.

İnsan beslenmesi, ancak bitkisel ve hayvansal ürünlerle mümkündür. Dolayısıyla insan var oldukça hayvan yetiştiriciliği var olmak ve geliştirilmek zorundadır. Bu gelişim yeni ve modern teknoloji, araç ve yöntemlerin kullanımı ile, üreticilerin teknik bilgi altyapısının iyileştirilmesi sayesinde mümkündür.

İl Müdürlüğümüz gelişim ve değişim için tüm imkânlarını seferber etmiş durumdadır. DSYB ise; mevcut hayvanların kayıt altına alınması, ıslahı ve mevcut kapasitenin artırılmasını amaçlayan bir üretici örgütüdür. İki kurum da projenin uygulanması, yürütülmesi, denetlenmesi ve raporlanması aşamalarında entegre olarak çalışacak, projenin her aşamasını kontrol edeceklerdir.

Artan nüfusun ihtiyacının karşılanması, üretim ve verim artışı ile mümkündür. Günümüzde aile işletmeleri büyütülerek orta büyüklüğe geçmekte ve teknoloji kullanımı doğal olarak artmaktadır. Karşılanması en zor olan canlı hayvan materyalindeki genetik ıslahın sağlanmasıdır. Kısa vade de satın alma, uzun vade de eldeki hayvanların kaliteli damızlıklarla tohumlanması ile ıslah yapılabilmektedir. Satın alma kısa vadede kesin çözüm sunmakla birlikte, çok yüksek nakli yekûna ihtiyaç duymaktadır.

İkinci yöntem ise daha ucuza, ancak çok daha uzun sürede gerçekleşmekte, bazen 10 yıllar almaktadır. Hızlı sonuç ve kesin başarı için ilk yöntem seçilmeli, ancak daha çok insana yayılması sağlanmalıdır. Dolayısı ile 100 işletme ile başlayıp, 10. Yılsonunda 224 işletmeye ulaşacak olan projemiz, üret – devret esasına dayandığından, sürdürülebilirliği mevcuttur.

11. SOMUT ÇIKTILAR

- 1. yıl 100 işletmeye 500 adet düve dağıtıldı.
- 500 adet hayvana kontrollü şekilde suni tohumlama yapıldı.
- 500 adet hayvandan elde edilen süt düzenli olarak damızlık sığır yetiştiricileri birliği tarafından toplandı.
- 500 adet anaç damızlıktan doğan buzağların erkek olanları ülkedeki et açığını kapatmaya yönelik hayvansal proteine çevrilerek, tüketiciye sunuldu.
- Hayvan refahının ön planda olduğu projede; optimal koşulları taşıyan 100 işletme ahır modernizasyonunu yapmış oldu. Uygun olmayanların da projeden yararlanmak için ahırlarında modernizasyona gitmeleri dolaylı yoldan teşvik edildi.
- 3. Yıldan itibaren her işletmeden her yıl 1'er adet 8-12 aylık düve yeni işletmelere verilmek üzere geri alındı.
- 3. 4. 5. 6. Ve 7. Yıllarda her yıl 20 yeni işletmeye 100 baş 8-12 aylık yaşta düve dağıtıldı.
- Projeden yararlanan tüm işletmelere, hayvan besleme, sağlık koruma ve sürü yönetimi konularında eğitimler verildi.

12. BEKLENEN SONUÇLAR

- Damızlık düve dağıtımı yapılan işletmelerin karlılığı artacaktır.
- Süt toplama mekanizması daha etkin çalışacak, süt değerinden alınarak işlenecek, çiftçinin elinde süt kalması gibi bir problem yaşanmayacaktır.
- Ülkesel et açığının önüne geçilecek, et üretimi artacaktır.
- Damızlık düve yetiştiriciliği konusunda üretici bilinci artacak ve çevre illere damızlık düve satışı gerçekleştirilecektir.
- DSYB nin sahadaki etkinliği artacak faaliyetler daha entegre ve verimli yürütülecektir
- Verilecek olan eğitimlerle üreticinin büyükbaş hayvan yetiştirme konusundaki bilgi seviyesi artırılabilecektir.
- İlde yem bitkileri yetiştiriciliği yapan işletmelerin, kaba yem satış sorunu ortadan kalkacak, üretilen yem bitkileri iç piyasada tüketilecektir.
- Üreticiye sağlanan ilave gelir ile ilimizin çevre illerle olan rekabet gücü artacaktır.

13. PROJENİN BÜTÇESİ

a) Maliyet/ 1 Birim İşletme

Maliyet Adı	Birimi	Birim Fiyatı (TL)	Toplam Birim	İşletme için Maliyet (TL)
Damızlık Düve (Nakliye Dahil Fiyat)	Adet	7.500,00	5	37.500,00
Sigorta Bedeli (1)	Adet	2.500,00	5	12.500,00
Yem, Veterinerlik, Suni Tohumlama, Bakım ve İşletme Giderleri (1)	Adet	17.500,00	5	87.500,00
1 İşletme Başına Toplam Maliyet				137.500,00
100 Birim İşletme için Proje Toplam Bütçesi				13.750.000,00
<i>Not: (1) İşletmenin 7 yıl boyunca yapacağı maliyet baz alınmıştır. Buzağı maliyetleri de dahildir.</i>				

b) Bütçe Kaynakları

Proje Maliyeti (TL)	Çiftçi Katkısı(TL)	Bakanlık Katkısı(TL)	Toplam proje Tutarı (TL)
1 Birim İşletme	100.000,00 ₺	37.500,00	137.500,00
100 Birim İşletme için	10.000.000,00 ₺	3.750.000,00	13.750.000,00
Katkı Yüzdesi (%)	72,7	27,3	100,0
Toplam Çiftçi Katkısı			10.000.000,00
Toplam Bakanlık Katkısı			3.750.000,00
Toplam Proje Bütçesi			13.750.000,00

Projenin uygulanabilmesi için toplam **3.750.000,00 TL** Bakanlık Katkısına ihtiyaç bulunmaktadır.

14. SONUÇ

Bayburt, 96 bin büyükbaş hayvan varlığı, 210 bin hektar mera alanı ve 30 bin hektar yem bitkileri ekilişi ile kendi ölçeğinde hayvancılık için çok önemli bir potansiyele sahiptir.

Bu potansiyeline rağmen işletmelerin önemli bir kısmı finansal yetersizlikler nedeni ile küçük aile işletmesi ölçeğini büyütememektedir. Bu işletmeler ile daha çok kendi ihtiyaçlarını karşılayan kısmen de süt ürünleri satışı ile varlıklarını sürdürmektedir. Bu işletmelerdeki özellikle ekonomik yetersizliğe bağlı ölçek sorunu işletme verimliliğini etkilemekte dolayısı ile yaşam standartlarının iyileşmesini engellemektedir.

Büyükbaş Hayvancılıkta Küçük Aile İşletmelerinin Geliştirilmesi Projesi bu anlamda ilimizde bulunan küçük ölçekli işletmelerin hayvan kalitelerinin artırılmasına, işletme ölçeklerinin büyütülmesine ve hedef grubun yaşam standartlarının iyileşmesine katkı sağlayacaktır.

Proje; kalkınma ve buna bağlı olarak göç sorunu yaşayan ilimizde hayvancılığın geliştirilerek köylerde yaşayan vatandaşlarımızın gelir seviyesin artırılmasına ve il ekonomisine katkı sağlayacaktır.

HAZIRLAYANLAR

Burak OSKAY
Veteriner Hekim

Ender Erdoğan
Veteriner Hekim

Safa Yavuz YURTSEVER
Veteriner Hekim

Mazhar Burak CAN
Veteriner Hekim

Kani YAVUZ
Hay.Sağ.Şube Müdürü

ONAYLAYAN

.... /.... /2017
Abdulkadir KARABULUT
İl Müdürü

EKLER:

1. Uygulama Rehberi,
2. Çiftçi Borçlandırma Sözleşmesi,
3. Borçlanma Senedi,
4. Teslim Tesellüm Senedi,